

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl soudkyní Lenkou Bursíkovou ve věci

žalobce: **D. B.**
bytem X
zastoupen advokátem JUDr. Jaroslavem Ortmanem
sídlem Husovo náměstí 65/2, Hořovice

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 25, Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 23. 11. 2023, č. j. X,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 23. 11. 2023, č. j. X, se ruší a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je povinna nahradit žalobci náklady řízení ve výši 4 719 Kč ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce JUDr. Jaroslava Ortmana, advokáta.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Rozhodnutím ze dne 11. 7. 2023, č. j. X, žalovaná odňala žalobci od 24. 8. 2023 invalidní důchod. Podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Beroun (dále jen „OSSZ“) ze dne 22. 6. 2023 totiž žalobcova pracovní schopnost poklesla z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pouze o 30 %.
2. Žalobce proti tomuto rozhodnutí podal námitky, které žalovaná v záhlaví označeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) zamítla a rozhodnutí o odnětí invalidního důchodu potvrdila.
3. Žalobce se žalobou podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (s. ř. s.), domáhá zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalované k dalšímu řízení.

Žaloba a další podání účastníků řízení

4. Žalobce uvádí, že invalidní důchod pobíral od roku 2018 pro invaliditu prvního stupně. Lékař žalované dospěl k závěru, že žalobce již „pravděpodobně není dispenzarizován“ bez dokladu či lékařského vyšetření. S hodnocením svého zdravotního stavu provedeným ve správním řízení žalobce nesouhlasí. Neměl aktuální zprávu o své obezitě, protože se jeho lékaři v době námitkového řízení nepodařilo takovou zprávu zabezpečit. Žalobce je připraven ji dodat soudu.
5. Žalovaná ve vyjádření konstatuje, že posudek vyhotovený v námitkovém řízení shledal předchozí posudkové nadhodnocení, tedy důvod pro odejmutí invalidního důchodu. Posudková lékařka vysvětlila, proč žalobcova zdravotní postižení podřadila pod kapitolu IV, položku 14c přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity). Úkolem posudkových lékařů není získávat primární klinické poznatky. Námitku neprovedení osobního vyšetření proto žalovaná považuje za nedůvodnou. Zodpovězení otázky existence invalidity přísluší v soudním řízení posudkové komisi Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“) ve smyslu § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení.
6. V průběhu jednání dne 25. 7. 2024, které soud nařídil za účelem provedení důkazu posudkem posudkové komise MPSV, žalobce setrval na svém procesním stanovisku. Žalovaná s ohledem na závěry vyslovené v posudku navrhla zrušení napadeného rozhodnutí.

Skutečnosti vyplývající ze správního spisu

7. Soud ze správního spisu zjistil, že žalobce dne 25. 6. 2018 požádal o invalidní důchod. Žalovaná jeho žádosti vyhověla a přiznala mu invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně, neboť podle posudku ze dne 1. 8. 2018 činí míra poklesu jeho pracovní schopnosti 40 % (za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu posudkový lékař označil obezitu, zdravotní postižení podle kapitoly IV, položky 14c přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity doba platnosti posudku byla stanovena do 31. 8. 2019. Kontrolní lékařská prohlídka v roce 2019 vedla ke shodným závěrům – podle posudku ze dne 5. 9. 2019 činí míra poklesu žalobcovy pracovní schopnosti nadále 40 %. Doba platnosti posudku byla stanovena do 31. 8. 2022.
8. Dne 22. 6. 2023 proto lékařka OSSZ zpracovala kontrolní posudek. Dospěla k závěru, že u žalobce je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti migréna se středně těžkým průběhem (s těžkými bolestmi hlavy, s průvodními jevy, záchvaty ovlivňují pracovní

činnosti, některé denní aktivity jsou při záchvatu omezeny), tedy postižení uvedené v kapitole VI, položce 11b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, s mírou poklesu pracovní schopnosti 30 %.

9. Rozhodnutím označeným v bodu 1 tohoto rozsudku proto žalovaná odňala žalobci invalidní důchod.
10. Žalobce proti prvostupňovému rozhodnutí podal námitky. Posudková lékařka žalované zpracovala v rámci námitkového řízení na základě lékařské dokumentace v nepřítomnosti žalobce posudek ze dne 6. 11. 2023. V něm se ztotožnila se závěry prvostupňového posudku jak z hlediska rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a jeho podřazení pod příslušnou kapitolu a položku přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, tak z hlediska stanovení míry poklesu žalobcovy pracovní schopnosti. Doplnila, že u žalobce nedošlo ke zlepšení zdravotního stavu, ale uznání invalidity prvního stupně pro obezitu v minulosti bylo nadhodnocené, protože u žalobce nešlo a nejde o obezitu s prokázaným podstatným poklesem kardiorepirační výkonnosti a snížením hybnosti. Nesplňoval proto podmínky pro podřazení jeho zdravotního stavu pod kapitolu IV, položku 14c přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity.
11. Na základě tohoto posudku žalovaná napadeným rozhodnutím zamítla žalobcovy námitky a prvostupňové rozhodnutí potvrdila. V odůvodnění odcitovala posudkové závěry s tím, že v důsledku zjištěného poklesu pracovní schopnosti o 30 % byly splněny podmínky pro odnětí invalidního důchodu. Napadené rozhodnutí bylo žalobci doručeno dne 6. 12. 2023.

Posouzení žaloby

12. Soud ověřil, že žalobu podala včas osoba k tomu oprávněná. Žaloba má všechny zákonem požadované formální náležitosti. Soud ji proto věcně projednal. Při přezkumu napadeného rozhodnutí vycházel soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), přičemž napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.). Soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
13. Soud provedl důkaz posudkem posudkové komise MPSV v Praze ze dne 24. 6. 2024, který si za účelem posouzení žaloby vyžádal. Členkou posudkové komise byla i neuroložka, která žalobce při jednání komise vyšetřila. Posudková komise dospěla k závěru, že k datu vydání napadeného rozhodnutí šlo u žalobce o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož hlavní příčinou jsou migrenózní bolesti hlavy s těžkým průběhem, tedy zdravotní postižení podle kapitoly VI, položky 11c přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Pro ně vyhláška stanoví míru poklesu pracovní schopnosti 25 – 35 %. Posudková komise zvolila horní hranici stanoveného rozpětí, tj. 35 %, kterou již dále nenavyšovala.
14. Žalobce je dlouhodobě léčen pro migrenózní bolesti hlavy s aurou vyskytující se dva až třikrát do měsíce. Současně několik dní v měsíci trpí tensní bolestí hlavy. Na magnetické rezonanci mozku byl nález normální. Na elektroencefalografickém vyšetření graf svědčil pro přítomnost bolestí hlavy. Objektivní neurologický nález byl opakovaně normální. Žalobcův stav je na profylaktické léčbě setrvalý, frekvence bolestí hlavy je ale vysoká, přibližně 10 dní v měsíci. Tensní bolesti hlavy jsou migrenózní ataky bez aury. Pro vysokou frekvenci atak je zvažována biologická léčba. Dvakrát až třikrát do měsíce se objevují bolesti hlavy s aurou, tj. žalobce vidí záblesky před očima a pak nastoupí tlaková a pulsující bolest v oblasti čelní krajiny, přecitlivělost na světlo. Při záchvatu zvrací. Záchvat trvá přibližně jeden den.

Sumatriptan nepomáhá, nejvíce pomáhá klid a tma. Dále má 12-13krát do měsíce bolesti hlavy v čelní krajině, tlakové a pulzující bez aury, při kterých trpí nevolností, případně zvrací. Tyto bolesti trvají různou dobu, někdy i 3 dny. Mají kolísavou intenzitu a omezují ho v práci. Při velké bolesti do práce nemůže. Na kontrole na obezitologii přibližně tři roky nebyl, protože vzhledem k častým migrénám není schopen dodržovat dietní režim, který mu stanovil obezitolog.

15. Shodně s posudkovou lékařkou žalované zvolila posudková komise pro hodnocení žalobcova dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu položku migrény (kapitola VI). Po podrobném rozboru žalobcových obtíží a s ohledem na nálezy doložené při jednání komise (které neměla posudková lékařka k dispozici) však žalobcův stav podřadila pod položku 11c (forma migrény s těžkým průběhem), nikoli 11b (forma se středně těžkým průběhem). Posudková komise závažnost projevů onemocnění spatřuje ve vysoké frekvenci záchvatů, často s dlouhou dobou trvání záchvatu a silně vyjádřenými průvodními jevy (nevolnost, zvracení, mnohdy velká intenzita bolesti). Při volbě míry poklesu pracovní schopnosti (zvolena horní hranice) posudková komise přihlédla k těžké obezitě a povolání (žalobce posuzovala jako řidiče). Pro další navýšení míry poklesu pracovní schopnosti proto již neshledala posudková komise důvod.
16. Těžká obezita vede k omezení pracovní schopnosti, není ale spojena se srdečním postižením. Nebylo zjištěno ani významné funkční postižení pohybového ústrojí. Žalobce stojí a chodí samostatně, opěrné pomůcky nepoužívá. K hodnocení podle položky „obezita“ nebyla splněna podmínka léčby na odborném pracovišti. Postižení páteře s dlouhodobými bolestmi bederní páteře považovala posudková komise za minimální (pokles pracovní schopnosti by odpovídal 5 %). Lokalizovaný defekt v zorném poli v temporální dolní kvadrantu mezi 35 a 45 stupni je při jinak normálním zraku posudkově nevýznamný. Zrehabilitovaný stav po natažení pravého ramenního kloubu po pádu a syndrom spánkové apnoe nevede ke snížení pracovní schopnosti.
17. Posudková komise omezila dobu platnosti posudku do 30. 6. 2027, neboť není vyloučeno zlepšení zdravotního stavu (snížení frekvence migrenózních bolestí hlavy a s tím i eventuálně spojená redukce hmotnosti).
18. Relevantní právní úpravu posuzování invalidity a podmínek nároku na invalidní důchod obsahuje § 39 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění. Upravuje tři stupně invalidity. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně. Pokud se jedná o pokles pracovní schopnosti nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně. A konečně v případě poklesu nejméně o 70 % se jedná o invaliditu třetího stupně.
19. Správní rozhodnutí o nároku na invalidní důchod závisí především na odborném lékařském posouzení. Zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění posuzuje MPSV, pokud se napadené rozhodnutí zakládá na posudku žalované; za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Při přezkumu takového rozhodnutí neposuzuje soud věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Posudek posudkové komise soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle běžných zásad dokazování v soudním řízení správním (§ 77 odst. 2 s. ř. s.). S ohledem na jeho mimořádný význam bývá tento posudek rozhodujícím důkazem, pokud z hlediska své úplnosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, které by správnost posudku mohly zpochybňovat (srov. např.

rozsudky NSS ze dne 25. 9. 2003, č. j. 4 Ads 13/2003-54, č. 511/2005 Sb. NSS, či ze dne 15. 5. 2013, č. j. 6 Ads 11/2013-20).

20. Požadavek (test) úplnosti a přesvědčivosti posudku spočívá v tom, že se posudková komise musí vypořádat se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítal, a musí posudkové závěry náležitě odůvodnit (srov. rozsudek NSS ze dne 2. 4. 2015, č. j. 9 Ads 253/2014-52). Z posudku musí být zřejmé, že zdravotní stav byl komplexně posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace s přihlédnutím ke všem tvrzeným obtížím, aby nevznikly pochybnosti o úplnosti a správnosti klinické diagnózy. V posudku musí být dále uvedeno, zda zjištěný zdravotní stav zakládá dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav a pokud ano, které zdravotní postižení bylo vzato za jeho rozhodující příčinu v případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je více zdravotních potíží (§ 2 odst. 3 vyhlášky o posuzování invalidity), přičemž jednotlivé hodnoty procentní míry poklesu pracovní schopnosti stanovené pro jednotlivá zdravotní postižení se tu nesčítají, ale procentní míra poklesu pracovní schopnosti se stanoví podle tohoto zdravotního postižení se zřetelem k závažnosti vlivu ostatních zdravotních postižení na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se považuje takové zdravotní postižení, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Procentní míru poklesu pracovní schopnosti tedy posudková komise hodnotí podle charakteru zdravotního postižení na základě vyhlášky o posuzování invalidity, přičemž zdravotní postižení se podřadí podle jeho druhu a intenzity pod příslušnou kapitolu, oddíl a položku přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, a současně odůvodní stanovenou míru poklesu pracovní schopnosti v rámci zde stanoveného rozpětí včetně případného navýšení podle § 3 vyhlášky o posuzování invalidity.
21. Posudek ze dne 24. 6. 2024 podle soudu splňuje požadavky úplnosti a přesvědčivosti. Soud konstatuje, že posudková komise při vypracování posudku vycházela z veškeré dostupné zdravotnické dokumentace. Při jednání komise žalobce také osobně vyšetřila členka komise – neuroložka. Posudková komise hodnotila zdravotní stav žalobce komplexně a dospěla k závěru o existenci dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, jehož rozhodující příčinu podřadila pod kapitolu VI, položku 11c přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Míra poklesu pracovní schopnosti je pro tuto položku stanovena v rozmezí 25 až 35 %. Posudková komise stanovila pokles žalobcovy pracovní schopnosti žalobkyně na horní hranici stanoveného rozpětí, tj. ve výši 35 %. Stanovenou míru poklesu pracovní schopnosti pak již nepovažovala za žádoucí navyšovat, neboť další zdravotní postižení, která nejsou rozhodující pro dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, již zohlednila při výběru horní hranice rozpětí.
22. V posudku byl detailně popsán zdravotní stav a podstatné zdravotní postižení, které je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, jakož i jeho rozsah. Řádně odůvodněno bylo i zařazení zdravotního postižení podle vyhlášky o posuzování invalidity. Posudková komise též vysvětlila, proč na rozdíl od posudkových lékařek zvolila podřazení žalobcova zdravotního postižení pod položku 11c (těžké postižení), nikoli 11b. Zdůraznila zejména, že vycházela z podrobnější a aktuálnější lékařské dokumentace, kterou posudkové lékařky neměly k dispozici, a z níž se podávala zjištění ohledně závažnosti projevů žalobcova rozhodujícího zdravotního postižení, tedy migrény (vysoká frekvence záchvatů, často s dlouhou dobou trvání záchvatu a silně vyjádřené průvodní jevy). Pečlivě se též vypořádala s dalšími žalobcovými zdravotními potížemi a uvedla, zda měla, či neměla vliv na jeho pracovní schopnost, případně jaký. Zdůvodnila též omezení doby platnosti posudku. Nutno navíc zdůraznit, že účastníci závěry posudku, ať již jde o stanovení

rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu či míru poklesu pracovní schopnosti k datu vydání napadeného rozhodnutí, nikterak nezpochybnili.

23. Soud hodnotil úplnost a přesvědčivost posudku posudkové komise MPSV i ve vztahu k dalším podkladům, z nichž žalovaná vycházela. Po zvážení všech posudků zpracovaných ve věci posouzení pracovního potenciálu žalobkyně soud dospěl k závěru, že jako nejpersvědčivější, logický a vycházející z neúplnějších podkladů lze hodnotit právě posudek posudkové komise MPSV v Praze ze dne 24. 6. 2023. Podstatné je zejména to, co již soud zdůraznil výše, tedy že posudková komise měla k dispozici širší pensum lékařských zpráv dokumentujících žalobcův zdravotní stav v době vydání napadeného rozhodnutí, a mohla tak přesněji posoudit skutečný funkční dopad jeho zdravotního poškození do každodenního žalobcova života a jeho pracovní schopnosti.
24. Soud proto vyšel ze závěrů posudkové komise a v návaznosti na ně uzavřel, že napadené rozhodnutí je nezákonné, neboť vychází z nesprávně zjištěného skutkového stavu.

Závěr a náklady řízení

25. S ohledem na výše uvedené soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení (§ 78 odst. 1 a 4 s. ř. s.). V dalším řízení je žalovaná vázána právním názorem soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.) a současně je povinna mezi podklady svého rozhodnutí zařadit i posudek posudkové komise MPSV ze dne 24. 6. 2024 (§ 78 odst. 6 s. ř. s.).
26. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměla úspěch.
27. Žalobci, který byl ve věci úspěšný, náleží náhrada nákladů řízení, a to v celkové výši 4 719 Kč. Tuto částku tvoří odměna za tři úkony právní služby po 1 000 Kč – převzetí a příprava zastoupení, sepsání žaloby a účast na jednání soudu podle § 7 bod 3, § 9 odst. 2 a § 11 odst. 1 písm. a), d) a g) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), spolu se třemi paušálními částkami jako náhradou hotových výdajů po 300 Kč podle § 13 odst. 4 téže vyhlášky. K výsledné částce 3 900 Kč soud přičetl též náhradu daně z přidané hodnoty v sazbě 21 % z této částky, tj. 819 Kč, neboť žalobcův zástupce je plátcem DPH (§ 57 odst. 2 s. ř. s.).
28. Náhradu nákladů řízení je žalovaná povinna uhradit podle § 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, užitého na základě § 64 s. ř. s., k rukám žalobcova zástupce ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku (§ 54 odst. 7 s. ř. s.).

Poučení :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 25. července 2024

Lenka Bursíková v. r.
soudkyně